

2020/2216(INI)

23.3.2021

STANOVISKO

Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

pre Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa

k formovaniu digitálnej budúcnosti Európy: odstránenie prekážok fungovania digitálneho jednotného trhu a zlepšenie používania umelej inteligencie európskymi spotrebiteľmi
(2020/2216(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Nicola Beer

(*) Pridružený výbor – článok 57 rokovacieho poriadku

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku vyzýva Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. vyzýva európske inštitúcie, aby sa snažili dosiahnuť, že Únia sa stane svetovým lídrom v oblasti digitálnej transformácie a umelej inteligencie, a to tým, že stanovia cieľ a zmobilizujú zdroje so zámerom stať sa na základe pravidiel a hodnôt EÚ do roku 2030 najkonkurencieschopnejším a najinovatívnejším regiónom, a tým, že budú presadzovať medzinárodnú spoluprácu v oblasti umelej inteligencie s podobne zmýšľajúcimi krajinami a globálnymi aktérmi; zdôrazňuje potenciál z hľadiska európskej pridanej hodnoty a súčasné náklady spôsobené nečinnosťou na európskej úrovni v oblasti regulácie umelej inteligencie a digitálneho sektora; požaduje regulačný prístup, ktorý nie je založený na prehľade technologického vývoja v jeho súčasnej podobe, ale ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa prijaté pravidlá uplatňovali aj na budúce prelomové technologické objavy a javy; požaduje, aby boli všetky predpisy v oblasti umelej inteligencie a digitálneho sektora vyvážené a primerané a aby sa zakladali na zásadách subsidiarity a technologickej neutrality, ako aj na dôkladných posúdeniach vplyvu; zdôrazňuje, že inovácie, otvorené trhy, zakotvené európske hodnoty založené na základných právach a sociálna akceptácia sú prvkami, ktoré by Únii umožnili zaujať vedúce postavenie na ceste k digitálnej spoločnosti, ktorá je prínosom pre ľudí a spoločnosť ako celok, stimuluje rast a konkurencieschopnosť, zabezpečuje digitálnu suverenitu a odolnosť a posilňuje geopolitický a strategický význam Únie; zdôrazňuje, že cieľom európskych predpisov v oblasti údajov a umelej inteligencie by malo byť budovanie digitálneho jednotného trhu bez hraníc a konkurencieschopnej, dôveryhodnej a bezpečnej dátovej spoločnosti a hospodárstva priaznivých pre inovácie a sústredených na človeka, ktoré podporujú rozvoj a zavádzanie umelej inteligencie, prístup k údajom, interoperabilitu a prenosnosť údajov; zdôrazňuje, že digitálna transformácia musí prispievať k udržateľnému rozvoju a zároveň vyvažovať hospodársky, sociálny, etický a environmentálny rozmer; zdôrazňuje, že z troch kľúčových cieľov vymedzených v oznámení o formovaní digitálnej budúcnosti Európy sú digitálna konkurencieschopnosť a hospodársky rast nenahraditeľnými predpokladmi na vybudovanie otvorenej, demokratickej a udržateľnej spoločnosti založenej na technológiách, ktoré fungujú pre ľudí; zdôrazňuje, že na dosiahnutie tohto cieľa je potrebný spoločný európsky prístup, v rámci ktorého sa rešpektujú základné zásady a hodnoty;
2. pripomína, že na to, aby sa Únia mohla rozvíjať neobmedzene a na základe svojich hodnôt, je nevyhnutná digitálna suverenita; zdôrazňuje, že investovanie do vedy, výskumu a vývoja, inovácie v oblasti digitálneho sektora a umelej inteligencie a lepší prístup k rizikovému kapitálu a vysoko kvalitným objektívnym údajom sú základným kameňom zabezpečenia digitálnej suverenity Únie; zdôrazňuje, že MSP a výrobné odvetvia so sídlom v Európe budú v tomto procese transformácie zohrávať kľúčovú úlohu; poukazuje na to, že štvrtá priemyselná revolúcia bude okrem iného závisieť aj od prístupu k surovinám, ako sú lítium a vzácne zeminy, a že Únia musí znížiť svoju závislosť od dovážaných kritických surovín tým, že obmedzí absolútnu spotrebu, ako aj prostredníctvom vlastnej environmentálne zodpovednej ťažby a obehového hospodárstva; domnieva sa, že silnejšia politika v oblasti obehového hospodárstva, ktorá by sa vzťahovala aj na digitálne zariadenia a polovodiče, by mohla prispieť k priemyselnej suverenite Únie a zároveň k tomu, aby sa zabránilo negatívnemu vplyvu

ťažobných činností súvisiacich so surovinami; pripomína, že umelá inteligencia a iné digitálne technológie sa často vyvíjajú v medzinárodnom kontexte; konštatuje, že nejasná a fragmentovaná regulácia podnieti inovačné podniky k tomu, aby svoje výrobky a služby vyvíjali mimo Európy; zdôrazňuje význam voľného toku údajov cez hranice; podporuje cieľ Komisie riešiť neopodstatnené prekážky brániace medzinárodným tokom údajov, ako aj obmedzenia, ktorým čelia európske spoločnosti v tretích krajinách; zdôrazňuje význam prístupu k údajom a celoeurópskej interoperability pri používaní exponenciálne narastajúceho množstva priemyselných a verejných údajov; varuje pred používaním umelej inteligencie v systémoch, ktoré občanov trestajú a odmeňujú v závislosti od ich sociálneho správania; vyzýva Komisiu, aby vypracovala stratégiu pre financovanie európskych startupov s cieľom stimulovať ich rast v Európe, aby Európa mohla využívať pracovné miesta, nápady a inovačné podniky, ktoré prinášajú, a aby bolo možné zabrániť strate týchto spoločností v prospech tretích krajín; vyzýva Komisiu, aby skúmala rôzne spôsoby, akými je Únia vystavená riziku, že sa stane závislou od externých aktérov; pripomína, že členské štáty musia dodržať záväzok prijatý v rámci stratégie Európa 2020 a investovať 3 % HDP do výskumu a vývoja s cieľom zabezpečiť strategickú suverenitu Únie v digitálnej oblasti; pripomína, že koncepcia väčšej suverenity nie je v rozpore s koncepciou voľného a spravodlivého obchodu;

3. zdôrazňuje, že súčasná environmentálna a uhlíková stopa sektoru IKT naďalej zostáva výrazná; poukazuje na to, že úspory nákladov a zlepšené riadenie možno tiež dosiahnuť prostredníctvom ďalšieho udržateľného rozvoja digitálnych technológií, umelej inteligencie a robotiky, že strojové učenie by mohlo prispieť k zníženiu emisií vďaka lepšiemu pochopeniu technologických procesov, zlepšeniu energetickej efektívnosti, integrácii obnoviteľných zdrojov energie a skladovania energie, a to umožnením výmeny základných a jasne vymedzených súborov údajov a prístupu k nim a začlenením environmentálneho rozmeru v plnom súlade s Európskou zelenou dohodou; konštatuje, že výraznejšie zníženie emisií a dokonca aj úplnú klimatickú neutralitu možno dosiahnuť tým, že sa stanoví normy efektívnosti dátových centier pre hostingové služby, ako aj doplnkové požiadavky týkajúce sa vysokovýkonného počítačového hardvéru a softvéru a opätovného používania tepla; zdôrazňuje význam vývoja energeticky efektívnejšej vysokovýkonnej výpočtovej techniky, ako je „Green IT cube“ (zelená IT kocka);
4. víta používanie programov financovania EÚ na podporu digitalizácie našej spoločnosti a priemyslu, pokiaľ sú založené na zásadách efektívnosti, transparentnosti a inkluzívnosti; žiada koordinovanú implementáciu rôznych finančných prostriedkov v záujme maximalizácie synergií medzi programami; navrhuje strategickú prioritizáciu finančných prostriedkov s cieľom vybudovať potrebnú digitálnu infraštruktúru; zdôrazňuje úspech spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku; víta nedávno uverejnený návrh Komisie na jeho pokračovanie s cieľom zachovať a podporiť vedúcu úlohu Európy v superpočítaní a kvantovej výpočtovej technike, ktoré sú nevyhnutné na rozvoj umelej inteligencie; pripomína, že MSP sú základom európskeho hospodárstva a potrebujú osobitnú podporu z programov financovania EÚ, aby mohli uskutočniť digitálnu transformáciu; víta plány ďalej rozvíjať Európsku radu pre inováciu v rámci programu Horizont 2021 – 2027 v záujme jej premeny na plnohodnotnú radu, ktorá bude slúžiť ako „jednotné kontaktné miesto“ pre startupy a ponúkať vylepšené nástroje financovania a služby podnikateľskej akcelerácie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili investície do výskumu a

uľahčili dodatočnú spoluprácu medzi inovačnými podnikmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a výskumnými inštitúciami; uznáva, že výmena a opätovné používanie komponentov aplikácií umelej inteligencie zvyšuje používanie a zavádzanie riešení umelej inteligencie; zdôrazňuje význam základného výskumu základov umelej inteligencie; konštatuje, že súčasné komerčné aplikácie umelej inteligencie sú založené na výskume, ktorý sa začal pred desaťročiami; zdôrazňuje potrebu umožniť komplexný výskum všetkých aplikácií a technológií umelej inteligencie; žiada legislatívne riešenia, ako sú experimentálne regulačné prostredia s možnosťou rozšírenia pre úspešné pilotné projekty, ktoré by verejným aj súkromným inštitúciami umožnili vytvoriť bezpečné testovacie prostredia na výskum a vývoj vysokorizikových a nízkorizikových prípadov použitia umelej inteligencie; žiada európske iniciatívy zamerané na výskum v prvej etape; žiada rozsiahle investície do klastrov excelentnosti pre digitálne inovácie a umelú inteligenciu v členských štátoch na základe spolupráce medzi inovačnými podnikmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a výskumnými inštitúciami s cieľom zabezpečiť budovanie kapacít a výmenu najlepších postupov a zmobilizovať výskum a inovácie v rámci celého hodnotového reťazca a tým prilákať a udržať si najlepšie talenty a súkromné investície; pripomína, že MSP a startupy zohrávajú čoraz väčšiu úlohu, pokiaľ ide o digitálne inovácie; žiada opatrenia na uľahčenie ich inovácií tým, že sa zníži administratívna záťaž, uľahčí prístup k financovaniu vrátane úverov a rizikového kapitálu, zlepši dostupnosť informácií a poskytne vzdelávanie s cieľom vyplniť medzery v zručnostiach;

- vyjadruje poľutovanie nad tým, že len 17 % MSP doteraz úspešne začlenilo digitálne technológie do svojej činnosti¹; pripomína, že zavedenie digitalizácie zo strany MSP je nevyhnutnou podmienkou na využitie tejto druhej vlny digitalizácie; zdôrazňuje, že v rámci budúcich právnych predpisov v digitálnej oblasti by sa malo zabrániť zbytočnému administratívne alebo regulačnému zaťaženiu MSP a že tieto predpisy by mali sprevádzať jasné usmernenia, ako je európsky rámec pre umelú inteligenciu, robotiku a súvisiace technológie, v rámci ktorých sa riešia etické zásady a v prípade potreby aj technické normy s cieľom zlepšiť výkon, interoperabilitu, bezpečnosť a súkromie v záujme lepšieho riadenia používania nových technológií, ako je umelá inteligencia; poukazuje na to, že právna neistota bráni vzniku jednorozčcov, startupov a MSP v oblasti špičkových technológií; vyzýva na vytvorenie digitálneho ekosystému, v rámci ktorého sa MSP môžu podieľať na technologických inováciách zameraných na digitalizáciu a umelú inteligenciu; žiada posilnenie európskych centier digitálnych inovácií a jasnejšiu stratégiu pre tieto centrá s cieľom presadzovať rozsiahle zavádzanie nových technológií zo strany MSP, spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou a startupov; poukazuje na to, že sieť európskych centier digitálnych inovácií by mala zabezpečiť široké geografické pokrytie v celej Európe vrátane vzdialených, vidieckych a ostrovných oblastí a tiež iniciovať medziodvetvový dialóg; vyzýva Komisiu, aby vypracovala ambicióznou a komplexnú stratégiu v záujme podpory vytvárania a rastu startupov s cieľom dosiahnuť do desiatich rokov vznik novej generácie európskych digitálnych jednorozčcov; poukazuje na to, že v rámci tejto stratégie by sa mali zväziť opatrenia, ako je menšia byrokracia a vynikajúca infraštruktúra, prístup k financovaniu, uľahčenie spin-off podnikov na univerzitách a v spoločnostiach, lepší prístup k verejnému obstarávaniu, daňové stimuly pre startupy a novozaložené MSP, podpora prístupu ku

¹ Správa pracovnej skupiny pre centrá digitálnych inovácií za rok 2018
https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/dihs_access_to_finance_report_final.pdf

globálnym trhom od začiatku, zavedenie víz EÚ pre startupy, zníženie regulačného zaťaženia, zavedenie „experimentálnych regulačných prostriedí“ a osobitných ekosystémov pre startupy EÚ, ktoré by ľuďom pomáhali zakladať spoločnosti, prilákať finančné prostriedky alebo udeľovať licencie na svoje vynálezy existujúcim spoločnostiam ako model transferu technológií; konštatuje, že tieto opatrenia by sa mali vyvíjať za neustáleho dialógu s príslušnými zainteresovanými stranami;

6. zdôrazňuje nedostatok európskeho financovania rizikového kapitálu, nedostatočný prístup k financovaniu a dostupnosť údajov, neprímerane veľkú úlohu verejných subjektov vo financovaní, ktoré existuje v súčasnosti, a významné rozdiely v ekosystémoch startupov a dostupnom financovaní medzi členskými štátmi; ďalej uznáva vonkajšie a vnútorné prekážky najmä pre menej vyspelé odvetvia, ako aj širšiu škálu odvetví, a pre MSP, pre ktoré je v porovnaní s veľkými spoločnosťami ťažšie zavádzať aplikácie umelej inteligencie; žiada komplexný prístup v Únii založený na zlepšenom a modernizovanom zdaňovaní, ktorým by sa podporovalo podnikanie prostredníctvom spravodlivých daňových režimov orientovaných na rast a regulácie priaznivej pre investorov, a to s cieľom zabezpečiť prístup k financovaniu pre sľubné európske startupy vo všetkých fázach rastu; vyzýva na spoločné úsilie s cieľom predchádzať odchodu sľubných mladých európskych podnikov, ktoré často trpia nedostatkom finančných prostriedkov hneď po vstupe na trh, a odrádzať od neho;
7. zdôrazňuje, že rastový potenciál Európy budú určovať digitálne zručnosti jej obyvateľstva a podnikov; berie na vedomie nedostatok zručností, ktorý v súčasnosti možno pozorovať na európskom trhu práce, a potrebu odstrániť tento nedostatok prostredníctvom zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie; žiada väčší dôraz na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností v oblasti digitálnych zručností a kompetencií vo vnútroštátnych vzdelávacích systémoch; požaduje prijatie opatrení na riešenie úniku mozgov a prilákanie najväčších talentov bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne systémy trhu práce a právomoci sociálnych partnerov, čím sa zvýši atraktivnosť Únie z finančného, intelektuálneho a podnikateľského hľadiska; zdôrazňuje, že pre takéto opatrenia by sa malo zabezpečiť riadne financovanie s cieľom zlepšiť podmienky na prilákanie popredných výskumov, pričom by sa zároveň podporili digitálne ekosystémy univerzít, výskumných centier, podnikateľských inkubátorov a podnikov, ktoré sú otvorené tvorivosti, inováciám a podpore najmodernejšej digitálnej infraštruktúry; domnieva sa, že nový program v oblasti zručností pre Európu sa musí zaoberať výzvami pri prispôsobovaní a vytváraní nových kvalifikácií, ktorými sa posilňuje digitálna a zelená transformácia; ďalej zdôrazňuje, že nedostatku zručností a nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami možno zabrániť zlepšením a uľahčením spolupráce medzi systémami vzdelávania, odbornej prípravy a rekvalifikácie a potrebou inovácie podnikov; domnieva sa, že formovanie spravodlivého digitálneho sektora musia sprevádzať vzdelávacie aspekty, socializácia, spravodlivé pracovné podmienky, rovnováha medzi pracovným a súkromným životom, demokracia a dobrá správa vecí verejných; zdôrazňuje, že v záujme plného využitia výhod digitalizácie musí Únia riešiť digitálnu gramotnosť a zručnosti pre všetkých; žiada opatrenia zamerané na zvyšovanie počtu a podporu projektov a činností odbornej prípravy v záujme väčšej diverzifikácie v digitálnom sektore a pripomína, že je potrebné riešiť rodové rozdiely v odboroch vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), v ktorých sú ženy stále nedostatočne zastúpené;

8. s poľutovaním konštatuje, že až 30 % občanov EÚ nemá základné digitálne zručnosti², zatiaľ čo tieto základné zručnosti si vyžaduje až 90 % pracovných miest; vyzýva Komisiu, aby vypracovala stratégie s cieľom uľahčiť digitálnu transformáciu prostredníctvom podpory programov rekvalifikácie, zlepšenia odborného vzdelávania, zabezpečenia väčšieho prístupu k talentom a poskytovania celoživotnej odbornej prípravy pre súčasných a budúcich zamestnancov s osobitným zameraním na MSP;
9. uznáva príležitosti a riziká spojené s tvorbou nových vysokokvalifikovaných pracovných miest a stratou pracovných miest v dôsledku digitálnej transformácie; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci so sociálnymi partnermi vypracovala potrebné stratégie s cieľom minimalizovať možné negatívne dôsledky a preskúmať potenciál digitalizácie, údajov a umelej inteligencie z hľadiska zvýšenia udržateľnej produktivity a zlepšenia životných podmienok zamestnancov, a aby tiež investovala do systémov zvyšovania informovanosti a digitálnej gramotnosti a zaručila trvalú ochranu ich práv a slobôd; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť zavedenia minimálnych noriem, ochranu tých, ktorí pracujú pre digitálne platformy, ako aj rastúce sledovanie na pracovisku, ktoré uľahčuje digitalizácia;
10. zdôrazňuje, že používanie neobjektívnych súborov údajov môže neúmyselne viesť k neobjektívnym aplikáciám umelej inteligencie, a poukazuje najmä na riziko reprodukovania rodových, kultúrnych, etnických a sociálnych predsudkov, ako aj predsudkov na základe zdravotného postihnutia alebo sexuálnej orientácie; zdôrazňuje, že je potrebné uznať a riešiť predsudky v systémoch založených na údajoch, a to pri ich vývoji aj používaní; zdôrazňuje, že je potrebné zohľadniť rodový rozmer vzhľadom na nedostatočné zastúpenie žien v odboroch STEM a v digitálnych spoločnostiach; plne podporuje zámer Komisie zvýšiť počet žien v odvetví technológií okrem iného aj zvýšením počtu a podporou projektov a činností odbornej prípravy; pripomína, že ženy sú nedostatočne zastúpené na všetkých úrovniach digitálneho sektora v Európe, od študentov (32 % na bakalárskej, magisterskej alebo rovnocennej úrovni) až po najvyššie akademické pozície (15 %), a že rozdiel je najväčší, pokiaľ ide o špecializované zručnosti a zamestnanie v oblasti IKT, kde ženy zastávajú len 18 % pozícií v EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zosúlادili opatrenia zamerané na formovanie digitálnej transformácie EÚ s cieľmi Únie v oblasti rodovej rovnosti;
11. zdôrazňuje, že dosiahnutie európskej gigabitovej spoločnosti, ktorá je bezpečná a inkluzívna, je predpokladom úspešnej digitálnej transformácie Únie; pripomína, že úspech dátového hospodárstva Únie, ako aj vývoj a zavádzanie umelej inteligencie v prvom rade závisia od širšieho ekosystému IKT, preklenutia digitálnej priepasti, zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie pracovnej sily a od rozvoja internetu vecí, optického vlákna, kvantových technológií a technológií blockchainu; uznáva úlohu, ktorú pri dosiahnutí tohto cieľa môže zohrať technológia 5G; konštatuje, že siete s veľmi vysokou kapacitou umožnia Európe dosiahnuť kvantitatívny pokrok, ktorý bude prínosom pre celý ekosystém technológií; zdôrazňuje úlohu pripojiteľnosti, najmä pomocou technológie 5G a infraštruktúry optického vlákna, pri transformácii režimov práce a vzdelávania, obchodných modelov a celých odvetví, ako je výroba, doprava a zdravotná starostlivosť, a to najmä v spojení s ďalšími technológiami, ako je virtualizácia, cloud computing, edge computing, umelá inteligencia, network slicing a automatizácia, a tiež zdôrazňuje, že má potenciál zabezpečiť väčšiu produktivitu a viac

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_1196

inovácií a používateľských skúseností; pripomína, že Únia by sa mala snažiť prekonať digitálnu priepasť na vidieku, ktorá by sa mala zohľadňovať najmä v prípadoch, keď sa finančné prostriedky Únie používajú na zavádzanie sietí 5G, odstraňovanie bielych miest a na infraštruktúry pripojiteľnosti vo všeobecnosti; vyzýva Komisiu, aby európske spoločnosti motivovala k tomu, aby začali vyvíjať a budovať technologické kapacity pre ďalšiu generáciu mobilných sietí; vyzýva Komisiu, aby analyzovala vplyv nerovnakého prístupu k digitálnym technológiám a rozdiely v pripojiteľnosti v členských štátoch; konštatuje, že investície do vysokovýkonnej výpočtovej techniky (HPC) majú zásadný význam pre využitie plného potenciálu umelej inteligencie a iných vznikajúcich technológií; vyzýva na preklopenie nedostatku investícií do pripojiteľnosti prostredníctvom nástroja Next Generation EU, ako aj vnútroštátnych a súkromných finančných prostriedkov s cieľom kompenzovať zníženie investícií EÚ do budúcich technológií v rámci viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 (VFR); požaduje komunikačnú stratégiu EÚ, v rámci ktorej sa občanom EÚ budú poskytovať spoľahlivé informácie, ako aj kampane na zvyšovanie informovanosti o 5G a elektromagnetických poliach vrátane boja proti šíreniu dezinformácií;

12. požaduje koordinované opatrenia s cieľom znížiť a odstrániť digitálne rozdiely, ktoré odhalila pandémia, medzi rôznymi členskými štátmi, ich regiónmi, spoločnosťami, občanmi, startupmi a inými podnikmi a ďalšími aktérmi sociálneho hospodárstva a akademickej obce; požaduje inkluzívnu digitalizáciu našich spoločností, ktorá bude slúžiť záujmom občanov tým, že sa v rámci nej zohľadní prístupnosť a cenová dostupnosť a umožní spravodlivú digitálnu modernizáciu verejného sektora založenú na spolupráci, ktorej cieľom bude dosiahnutie digitálnej transformácie založenej na hodnotách prostredníctvom podpory základných práv a demokratických hodnôt tak, aby sa pri prechode k digitalizovanej spoločnosti nezabudlo na žiadneho občana;
13. požaduje celospoločenský prístup ku kybernetickej bezpečnosti; zdôrazňuje, že nové prístupy ku kybernetickej bezpečnosti by mali byť navrhnuté na základe odolnosti voči napätiu a útokom a prispôsobivosti na ne; požaduje holistický prístup ku kybernetickej bezpečnosti, v rámci ktorého sa zohľadňuje celý systém, od návrhu systému a použiteľnosti po vzdelávanie a odbornú prípravu občanov; zdôrazňuje, že digitálna transformácia spolu s rýchlou digitalizáciou služieb a rozsiahlym zavádzaním pripojených zariadení, nevyhnutne spôsobuje, že naša spoločnosť a hospodárstvo sú väčšmi vystavené kybernetickým útokom; zdôrazňuje, že pokrok v oblasti kvantovej výpočtovej techniky naruší existujúce techniky šifrovania, ktoré sú základom súkromia občanov, priemyselného duševného vlastníctva a národnej bezpečnosti; vyzýva Komisiu, aby podporila výskum, ktorý by Európe umožnil prekonať túto výzvu a zároveň zachovať práva občanov na súkromie, a zdôrazňuje potrebu silného a bezpečného šifrovania bez medzifáz; vyzýva Komisiu, aby preskúmala používanie protokolov a aplikácií v oblasti kybernetickej bezpečnosti založených na technológii blockchainu na zlepšenie odolnosti, dôveryhodnosti a spoľahlivosti infraštruktúr umelej inteligencie; zdôrazňuje potrebu zahrnúť aspekty kybernetickej bezpečnosti do všetkých sektorových politík; zdôrazňuje, že účinná ochrana si vyžaduje spoluprácu inštitúcií EÚ a vnútroštátnych inštitúcií s podporou Agentúry Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) s cieľom zaistiť bezpečnosť, integritu, odolnosť a udržateľnosť kritických infraštruktúr a elektronických komunikačných sietí; víta návrh Komisie na

revíziu smernice NIS³ a zámer rozšíriť rozsah jej pôsobnosti a znížiť rozdiely v uplatňovaní zo strany členských štátov; poukazuje na kľúčový význam zaistenia bezpečnosti, integrity a odolnosti kritických infraštruktúr a elektronických komunikačných sietí; zdôrazňuje prepojenie medzi silnou kybernetickou bezpečnosťou kritických infraštruktúr a elektronických komunikačných sietí a digitálnou suverenitou Únie; vyzýva na opatrný prístup k potenciálnej závislosti od vysokorizikových dodávateľov, najmä pokiaľ ide o zavádzanie sietí 5G; pripomína, že v súčasných právnych predpisoch Únie sa nestanovujú povinné požiadavky kybernetickej bezpečnosti pre produkty a služby vo všeobecnosti; žiada zaradenie základných požiadaviek do fázy návrhu (bezpečnosť už v štádiu návrhu) a tiež používanie primeraných noriem a procesov kybernetickej bezpečnosti počas životných cyklov produktov a služieb, ako aj v rámci ich dodávateľských reťazcov; žiada posilnenie činností strategického významu pre Úniu v súvislosti s kritickou infraštruktúrou vrátane technológií a výskumu v oblasti kybernetickej bezpečnosti a prevencie rizík v súvislosti so zavádzaním sietí 5G;

14. uznáva, že zavádzanie umelej inteligencie je kľúčom k európskej konkurencieschopnosti v digitálnom veku; zdôrazňuje, že na uľahčenie zavádzania umelej inteligencie v Európe je potrebný spoločný európsky prístup založený na prístupe k dôveryhodnej umelej inteligencii sústredenom na človeka, na transparentnosti a jasných pravidlách zodpovednosti, aby sa zabránilo fragmentácii vnútorného trhu; zdôrazňuje, že pri interakcii občanov s vysokorizikovými automatizovanými systémami by mala byť vždy možná ľudská kontrola, aby sa zabezpečilo, že automatizované rozhodnutie bude možné overiť a opraviť; je presvedčený, že vytvorenie jasného európskeho regulačného rámca a dlhodobej právnej istoty zvýši dôveru spotrebiteľov, verejného sektora, podnikov, priemyselných odvetví a výskumu;
15. uznáva, že umelá inteligencia je technológiou, ktorá je založená na údajoch; zdôrazňuje, že prístup k údajom má zásadný význam pre rozvoj umelej inteligencie v Európe; uznáva, že zvýšené používanie produktov a priemyselných zariadení pripojených na internet nie len podporí konkurencieschopnosť, umožní vývoj nových produktov a služieb a uľahčí inovácie, ale povedie aj k vzniku nových rizík z hľadiska súkromia, informácií a kybernetickej bezpečnosti; vyzýva Komisiu, aby zrevidovala a ďalej rozvinula prístup k údajom a zároveň zabezpečila, že verejné údaje sa budú zostavovať v otvorených dátových formátoch a budú ľahko dostupné, a to najmä pre startupy a MSP; požaduje nový prístup k regulácii údajov, ktorým sa uľahčí výskum, inovácie a konkurencieschopnosť tým, že sa udelí viac práv na prístup k údajom a ich používanie, ak sa údaje považujú za anonymné a iné ako citlivé, spolu s jasnými a vyváženými pravidlami upravujúcimi najmä ochranu základných práv a práva duševného vlastníctva a obchodné tajomstvá; zdôrazňuje, že súčasná nerovnováha na trhu medzi platformami, ktoré kontrolujú prístup, a MSP, ako aj obmedzený prístup k údajom naďalej predstavujú výzvy pre európske MSP; zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť prístup MSP k údajom; vyzýva na umožnenie prístupu k postupom výmeny údajov na dobrovoľnom základe ako hlavnej zásady vrátane poskytovania stimulov na umožnenie výmeny údajov; zdôrazňuje význam jasných procesov povoľovania uvádzania na trh a celoeurópskych politík prístupu na trh; víta novú stratégiu Komisie pre cloud a európsku iniciatívu v oblasti cloud computing; berie na vedomie rozsudok Súdneho dvora

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii, Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1.

Európskej únie vo veci Schrems II, podľa ktorého štít na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA nezaručuje primeranú úroveň ochrany v porovnaní s ochranou, ktorú poskytujú všeobecné nariadenie o ochrane údajov a Charta základných práv Európskej únie; domnieva sa, že voľný tok údajov na vnútornom trhu je potrebný na využitie plného potenciálu dátového hospodárstva, a zdôrazňuje, že zachovanie toku údajov musí naďalej zostať základom európskych cieľov; pripomína Komisii, že je potrebné uľahčovať transatlantické prenosy údajov a toky údajov medzi EÚ a USA, pričom treba plne rešpektovať zákony a normy EÚ a členských štátov, že stratégia pre cloud a iniciatíva v oblasti cloud computingu nenahrádzajú potrebu právnej istoty v prípade medzinárodných prenosov údajov a že podmienky týkajúce sa ochrany údajov, súkromia, bezpečnosti a opodstatnených a nediskriminačných záujmov verejnej politiky musia byť stále splnené; zdôrazňuje právnu neistotu, ktorej v súčasnosti čelia MSP, ktoré sa prevažne opierajú o štandardné zmluvné doložky; konštatuje obmedzenú kapacitu MSP splniť súčasné podmienky, ako sú vlastné posúdenia primeranosti tretích krajín, a s tým súvisiace negatívne dôsledky pre medzinárodné toky údajov, inovácie a rast; trvá preto na tom, aby Komisia vypracovala rámec právnej istoty pre transatlantické a medzinárodné prenosy údajov, ktorý by zaručoval základné práva európskych občanov na ochranu osobných údajov a súkromie; pripomína Komisii jej záväzky, pokiaľ ide o zásadu „jeden za jeden“ a zníženie regulačného zaťaženia;

16. varuje pred nadmernou reguláciou umelej inteligencie a odrádza od zaujatia akéhokoľvek univerzálneho alebo dočasného prístupu k regulácii, ktoré môžu viesť k skreslenému celkovému obrazu alebo potenciálnym medzerám; pripomína, že regulácia musí byť primeraná a flexibilná, založená na existujúcich legislatívnych nástrojoch a najlepších postupoch, okrem prípadov vysokorizikových oblastí, v prípade ktorých by sa mala dôkladne preskúmať potreba nového regulačného prístupu, pričom by sa mala zachovať možnosť samoregulácie a dobrovoľných postupov, ako aj na plnom rešpektovaní zásad technologickej neutrality a proporcionality;
17. víta, že všetky členské štáty EÚ podpísali Berlínske vyhlásenie o digitálnej spoločnosti a digitálnej verejnej správe založenej na hodnotách; súhlasí s uznaním úlohy, ktorú verejné správy zohrávajú pri podpore digitálnej transformácie našich európskych spoločností založenej na hodnotách, ako aj so siedmymi zásadami vyhlásenia; vyzýva Komisiu, aby podporovala realizáciu týchto siedmich zásad a vykonávanie činností a opatrení prostredníctvom európskych fondov; požaduje, aby verejný sektor zaviedol pokročilé digitálne a súvisiace technológie s cieľom zlepšiť verejné služby tým, že zvýši ich dostupnosť a zníži administratívnu záťaž, zlepši efektívnosť, transparentnosť a zodpovednosť a bude ponúkať lepšie a inovatívne služby; zdôrazňuje, že interoperabilita uľahčuje cezhraničnú spoluprácu tým, že zabezpečuje vznik nových spoločných verejných služieb na úrovni Únie alebo upevňovanie rozvíjajúcich sa spoločných verejných služieb a posilňuje rozvoj európskeho digitálneho občianstva; zdôrazňuje, že zavádzanie a používanie umelej inteligencie a údajov verejným sektorom môže viesť k inováciám založeným na európskych hodnotách; zdôrazňuje, že umelá inteligencia môže pomôcť odstrániť dátové silá prepojením a zjednodušením verejných služieb s cieľom zlepšiť správu v prospech občanov a podnikov, ako aj poskytovať toky údajov v reálnom čase na účely služieb a rozhodovania; žiada, aby EÚ zavádzala iba dôveryhodnú umelú inteligenciu, ktorá je sústredená na človeka, aby v prípade interakcie občanov s automatizovaným systémom alebo v prípade, že automatizovaný systém prijíma rozhodnutia, ktoré by mohli ovplyvniť ich životy, vždy občanov informovala a aby zabezpečila, že stále bude existovať možnosť ľudskej kontroly v

záujme overenia a opravy každého rozhodnutia; zdôrazňuje význam zberu a sprístupňovania verejných údajov verejnými správami ako spôsobu, ako posilniť inovácie, uľahčiť hodnotenie uplatňovaných politík a podporovať rozhodovanie založené na údajoch; zdôrazňuje, že spoločné normy, modulárna architektúra a používanie softvéru s otvoreným zdrojovým kódom vo verejnom sektore uľahčujú zavádzanie a rozvoj strategických digitálnych nástrojov a kapacít a zároveň zvyšujú dôveru a zabezpečujú transparentnosť; zdôrazňuje, že softvér, údaje a nástroje vytvorené verejným sektorom alebo plne financované z verejných zdrojov by mali byť opakovane použiteľné a verejne prístupné, pokiaľ je to v súlade so základnými právami, ako aj pravidlami ochrany práv duševného vlastníctva, osobných údajov a súkromia; podporuje vytvorenie „ekosystému dôvery“, ako sa uvádza v bielej knihe Komisie o umelej inteligencii, ktorý by mal u občanov vyvolať dostatočnú dôveru pri osvojovaní si aplikácií umelej inteligencie a poskytnúť spoločnostiam a verejným organizáciám právnu istotu, aby mohli inovovať pri zavádzaní umelej inteligencie; berie na vedomie agentúry a mechanizmy pre regulačný dohľad, ktoré už existujú v odvetviach, ako je zdravotná starostlivosť, výroba, financie a doprava; domnieva sa, že je potrebné posilnenie odvetvových regulačných orgánov, ako aj doplnkový horizontálny prístup; zdôrazňuje význam stratégií a prístupov špecifických pre jednotlivé priemyselné odvetvia.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	18.3.2021
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 72 -: 0 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Michael Bloss, Manuel Bompard, Paolo Borchia, Markus Buchheit, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Carlo Calenda, Andrea Caroppo, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Pilar del Castillo Vera, Martina Dlabajová, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Claudia Gamon, Jens Geier, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Eva Kaili, Seán Kelly, Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Andrius Kubilius, Miapetra Kumpula-Natri, Thierry Mariani, Eva Maydell, Joëlle Mélin, Dan Nica, Angelika Niebler, Ville Niinistö, Aldo Patriciello, Mauri Pekkarinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Clara Ponsatí Obiols, Sira Rego, Robert Roos, Maria Spyraiki, Jessica Stegrud, Beata Szydło, Riho Terras, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Marie Toussaint, Isabella Tovaglieri, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Matteo Adinolfi, Andrus Ansip, Damien Carême, Jakop G. Dalunde, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Elena Kountoura, Elena Lizzi, Marian-Jean Marinescu, Sven Schulze, Nils Torvalds

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

72	+
PPE	François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Marian-Jean Marinescu, Eva Maydell, Angelika Niebler, Aldo Patriciello, Sven Schulze, Maria Spyraiki, Riho Terras, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
S&D	Carlo Calenda, Josianne Cutajar, Cyrus Engerer, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Eva Kaili, Miapetra Kumpula-Natri, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Renew	Andrus Ansip, Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Claudia Gamon, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Mauri Pekkarinen, Nils Torvalds
ID	Matteo Adinolfi, Paolo Borchia, Elena Lizzi, Thierry Mariani, Joëlle Mélin, Isabella Tovaglieri
Verts/ALE	Michael Bloss, Damien Carême, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Henrike Hahn, Ville Niinistö, Mikuláš Peksa, Marie Toussaint
ECR	Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Robert Roos, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Evžen Tošenovský
The Left	Elena Kountoura, Sira Rego
NI	Andrea Caroppo, Clara Ponsatí Obiols

0	-

4	0
ID	Markus Buchheit
ECR	Jessica Stegrud
The Left	Manuel Bompard, Cornelia Ernst

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania